

Förlängning av lättnader för Ukrainas export till EU

2022/23:FPM63

Utrikesdepartementet

2023-03-29

Dokumentbeteckning

COM(2023) 106

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om tillfällig handelsliberalisering som kompletterar handelsmedgivanden tillämpliga på ukrainska produkter enligt associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Ukraina, å andra sidan

Sammanfattning

Den 24 maj 2022 beslutade EU med anledning av Rysslands folkrättsvidriga aggression mot Ukraina att tillfälligt upphäva alla import- och antidumpningstullar gentemot Ukraina under ett år, från den 4 juni 2022 till och med den 5 juni 2023.

Förslaget innebär att de tillfälligt upphävda import- och antidumpningstullarna gentemot Ukraina förlängs med ett år, från den 6 juni 2023 till och med den 5 juni 2024. Därutöver innebär förslaget att det ska gå snabbare att återinföra de upphävda tullarna om viss import från Ukraina negativt påverkar unionsmarknaden. Vidare föreslås att EU-kommissionen mer kontinuerligt ska informera medlemsstaterna om åtgärdernas effekter. Förslaget innebär även att en juridisk person eller en sammanslutning, som agerar på unionsindustrins vägnar, inte längre ska kunna begära att EU-kommissionen ska inleda en undersökning av situationen på unionsmarknaden.

Regeringen stödjer EU-kommissionens förslag. Majoriteten av medlemsstaterna stödjer förslaget om förlängning. Vissa medlemsstater har uttryckt behov av åtgärder ifall marknadseffekterna skulle bli alltför stora till följd av ökad import av vissa varor från Ukraina.

Förslaget väntas komma upp för beslut i rådet innan nu gällande åtgärder löper ut den 5 juni 2023.

1.1 Ärendets bakgrund

Den 24 maj 2022 beslutade EU med anledning av Rysslands folkrättsvidriga aggression mot Ukraina att införa tillfälliga handelsliberaliserande åtgärder i förhållande till Ukraina (förordning (EU) 2022/870), i form av tillfälligt upphävande av alla import- och antidumpningstullar gentemot Ukraina under ett år (från den 4 juni 2022 till och med den 5 juni 2023). Syftet var att stödja och främja handelsflöden från Ukraina till EU.

Europeiska rådet har i sina slutsatser av den 21 oktober 2022 och den 9 februari 2023 betonat att EU kommer att fortsätta att ge Ukraina starkt politiskt och ekonomiskt stöd. Den 23 februari 2023 presenterade EU-kommissionen det aktuella förslaget.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget innebär att EU:s tillfälliga handelsliberaliserande åtgärder förlängs med ett år. De förlängda åtgärderna föreslås träda i kraft den 6 juni 2023 och vara tillämpliga till och med den 5 juni 2024.

En justering av nu gällande skyddsklausul föreslås, med innebörden att det ska gå snabbare att återinföra de upphävda tullarna om en produkt med ursprung i Ukraina importeras på villkor som negativt påverkar unionsmarknaden för likadana eller direkt konkurrerande produkter. Därutöver föreslås att EU-kommissionen mer kontinuerligt ska informera medlemsstaterna om resultaten av den regelbundna övervakning som sker av åtgärdernas effekter på unionsmarknaden.

Vidare föreslås att en juridisk person eller en sammanslutning, som agerar på unionsindustrins vägnar, inte längre ska kunna begära att EU-kommissionen ska inleda en undersökning av situationen på unionsmarknaden.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Bestämmelser om tull återfinns främst i tullagen (2016:253). Förslaget bör, såvitt nu kan bedömas, inte medföra några särskilda effekter på svensk lagstiftning.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

EU-kommissionen har inte genomfört någon konsekvensbedömning mot bakgrund av förslagets brådskande karaktär. Nu gällande åtgärder löper ut den 5 juni 2023 och den föreslagna förordningen måste träda i kraft den 6 juni 2023 för att säkerställa fortsatta handelsliberaliserande åtgärder.

Enligt EU-kommissionen skulle EU maximalt förlora 48,4 miljoner EUR i tullintäkter årligen, baserat på en uppskattning av 2021 års importvolym av de produkter som omfattas av den föreslagna förordningen.

2022/23:FPM63

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer EU-kommissionens förslag, och var det land som tillsammans med Tyskland initierade frågan våren 2022, i syfte att stödja Ukrainas ekonomi i ljuset av de ekonomiska svårigheter landet stod inför samt landets fortsatta EU-närmande, inkl till den inre marknaden.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Majoriteten av medlemsstaterna stödjer förslaget om förlängning. Vissa medlemsstater har uttryckt behov av åtgärder ifall marknadseffekterna skulle bli alltför stora till följd av ökad import av vissa varor från Ukraina.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Övriga institutioners ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Som rättslig grund har EU-kommissionen angett artikel 207.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Beslut fattas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet, dvs. rådet beslutar med kvalificerad majoritet och Europaparlamentet är medbeslutande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Beträffande subsidiaritetsprincipen anför EU-kommissionen att principen inte är tillämplig då den gemensamma handelspolitiken enligt artikel 3.1 e i EUF-fördraget är ett område där unionen har exklusiv befogenhet.

Avseende proportionalitetsprincipen anför EU-kommissionen att förslaget är nödvändigt för att genomföra den gemensamma handelspolitiken och för att

uppnå målet att stödja Ukraina ekonomiskt i den nuvarande svåra situationen, också när det gäller handeln med unionen. 2022/23:FPM63

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget väntas komma upp för beslut i rådet innan nu gällande åtgärder om upphävda tullar löper ut den 5 juni 2023.

4.2 Fackuttryck/termer